

Geografie náboženství

Úvod do studia

Geografie náboženství

- stručná historie oboru
- vymezení základních pojmů
- souvislosti a vazby s dalšími obory

Historie - počátky

- potřeby lidí
 - lov, rybolov, kočovný chov dobytka, primitivní zemědělství
- znalost a zobrazení okolní krajiny
 - petroglyfy
 - nejstarší mapa světa – 25 000 let (Pálava)

- Prehistorická mapa Pavlovských vrchů
(mamutí kel – stáří cca 25 000 let)

Historie - počátky

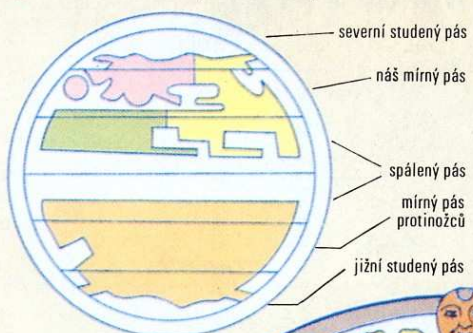
- dlouhé výpravy a vojenská tažení
 - objevování nových území a národů
 - nové zdroje surovin a potravin
 - záznamy poznatků, představ, zvyků, ...
 - Egypťané, Mínojci, Fioničané, Kartáginci, ...
 - géo periodos (objezdy země)
 - periply (popisy pobřeží)
 - periegezy (popisy pevniny)

Historie - počátky

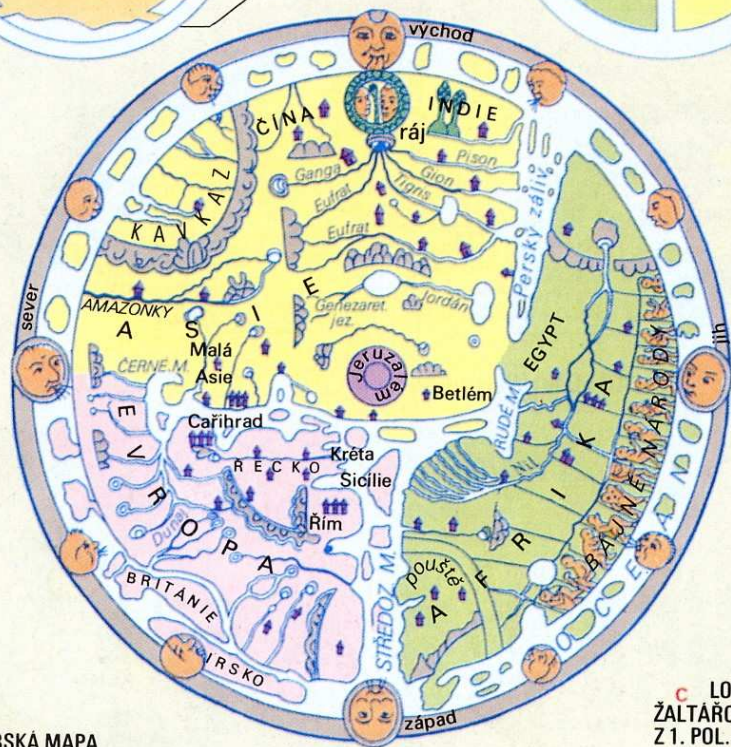
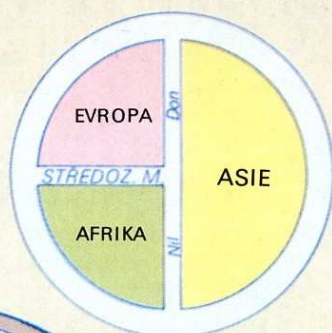
- Řecko – zprávy antických cestovatelů
 - Pausanias, Strabón, Ptolemaios, ...
- pád římské říše (476)
- arabský svět – rozvoj geografie
 - Al Muquaddasi
- keltské klášterní školy v Irsku
 - 991 Airbheartacht MacCosse
- OT mapy (Orbis Terrarum)

ZJEDNODUŠENÉ REPRODUKCE STŘEDOVĚKÝCH MAP SVĚTA

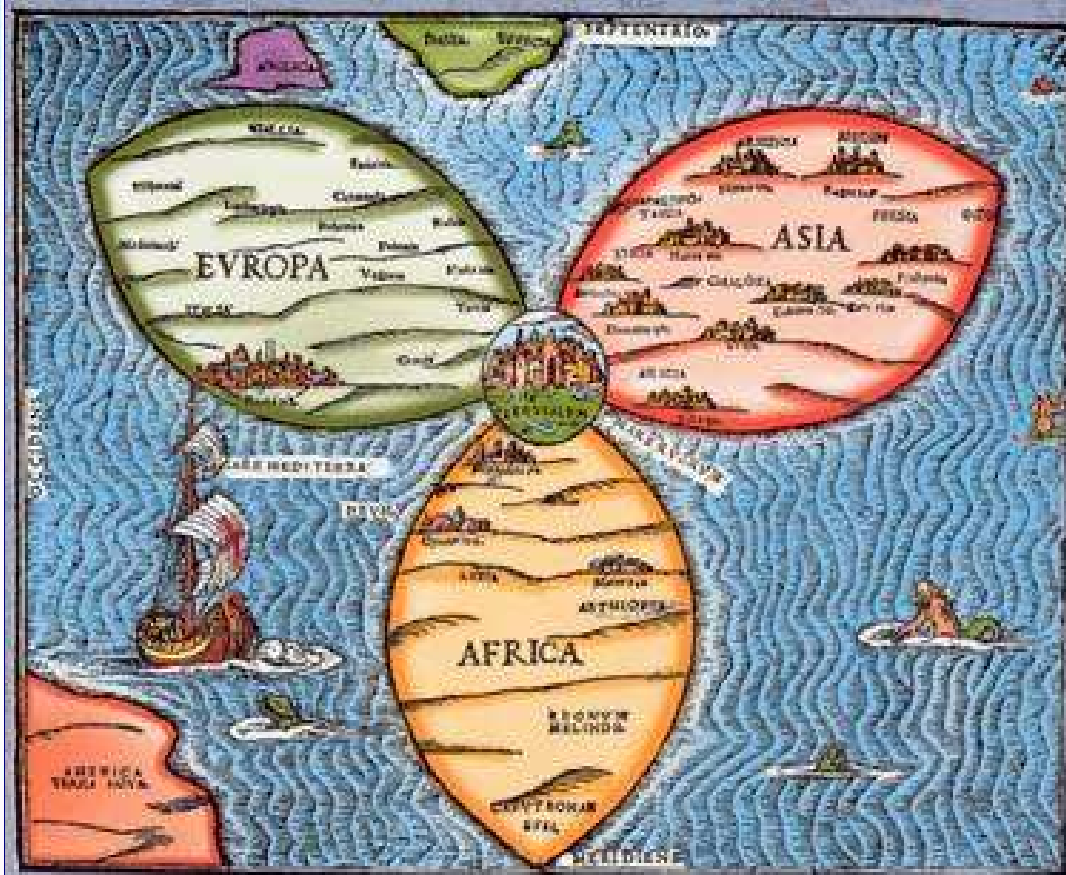
a PÁSMOVÁ MAPA (MACROBIUS)

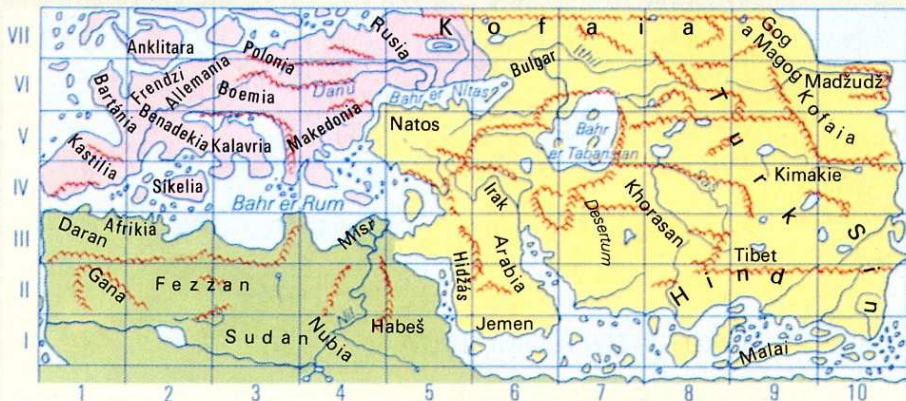
b TZV. „OT“ MAPA

c LONDÝNSKÁ ŽALTÁROVÁ MAPA Z 1. POL. XIII. STOL.

d ARABSKÁ MAPA (IDRÍSÍ 1154)

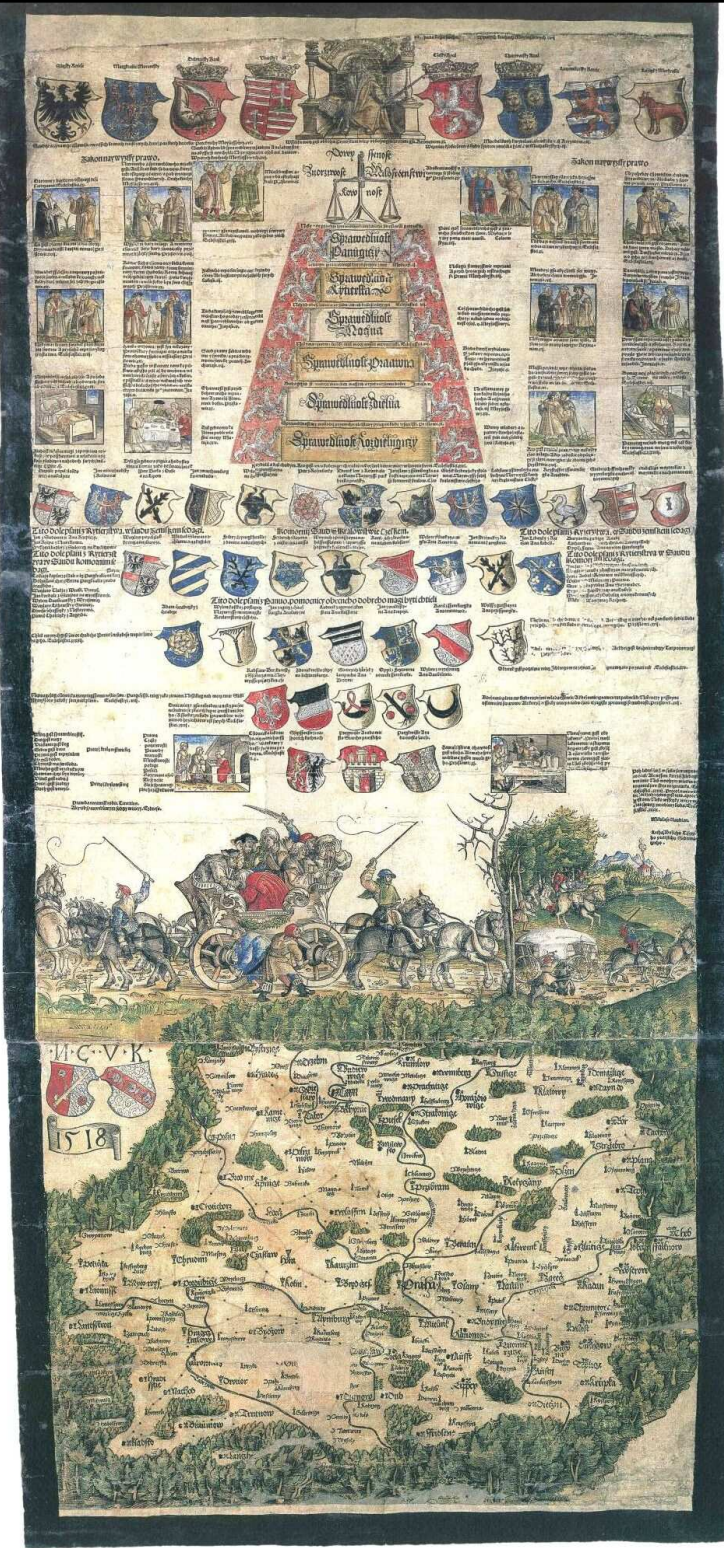

Historie – Zlaté období

- 1000-1500
- teologická geografie
 - prostorová expanze křesťanství
 - studia jiných náboženství (Mexiko, Peru, Japonsko)
- církevní geografie
 - misie, podpora křesťanské církve

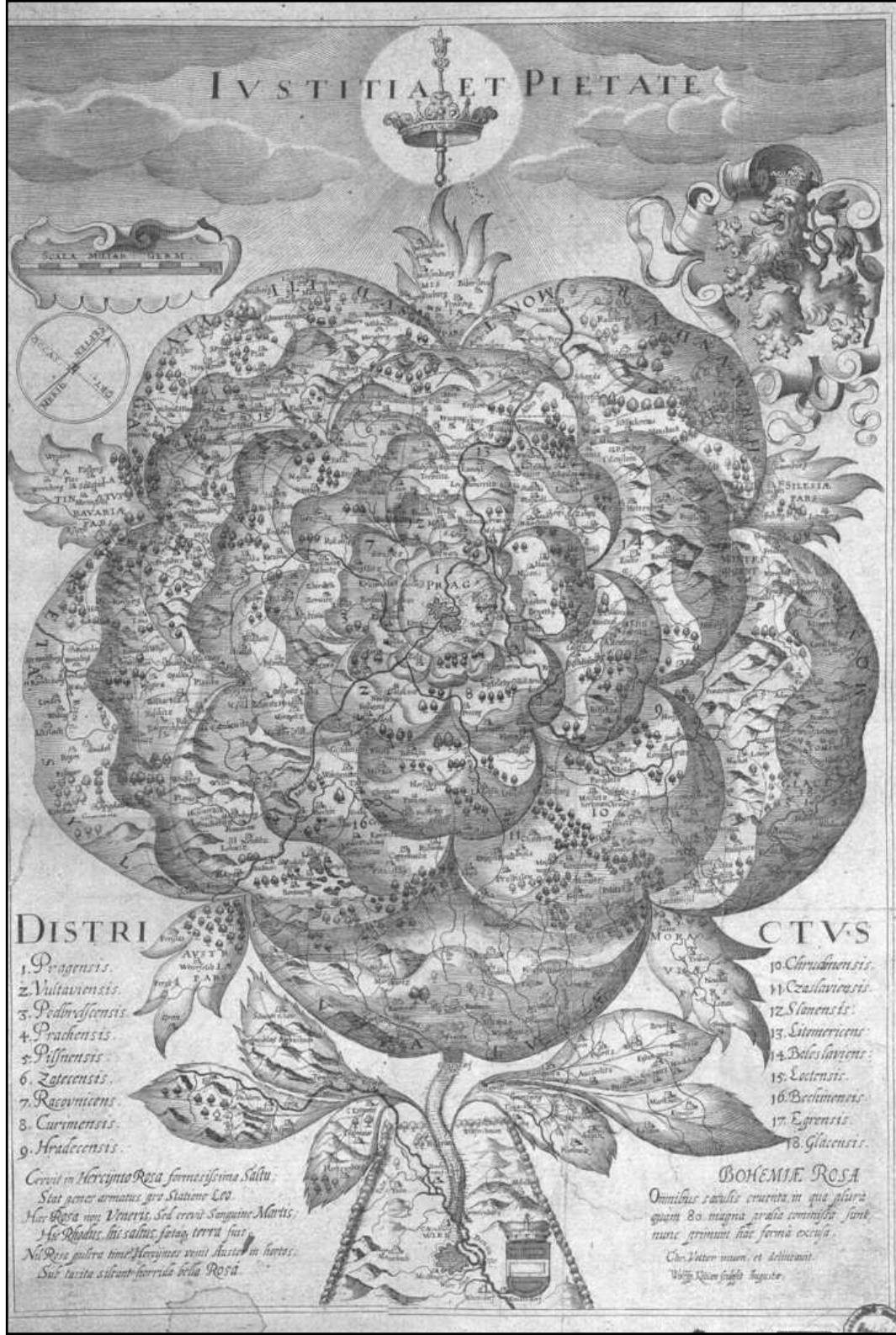
Historie – Zlaté období

- biblická geografie
 - historická geografie biblických časů
- přírodní teologie
 - příroda = bohem vytvořený pořádek
 - geografický determinismus (Montesquie)
 - geodeterministická koncepce
 - vliv životního prostředí na náboženství

Klaudyánova mapa Čech – 1518

- 1. tištěná mapa
- mapa orientovaná k jihu
 - lesy, pohoří, říční síť, hlavní zemské stezky s vyznačením vzdáleností
 - hrady a česká města rozlišená na královská a poddanská, kališnická a katolická
- obrazová a heraldická výzdoba
 - král Ludvík Jagellonský se znaky zemí
 - alegorie spravedlnosti
 - drobné obrázky – zrcadlo mravů spojeno s výroky z Bible
- řady se znaky zemských hodnostářů
- znaky měst Prahy, Kutné Hory a Žatce

Mapa Čech v podobě růže - 1668

- Kristián Vetter pro Bohuslava Balbína
- rozvitý květ růže ozářen sluncem s královskou korunou
- vyjádření rozkvětu země
- heslo císaře Leopolda I.
„Spravedlností a úctou“
- 18 správních celků

Historie – Osvícenství

- Immanuel Kant – zakladatel geografie náboženství
 - popis rozdílných náboženství v kontextu země, společnosti, životního prostředí a kultury
- Gottlieb Kasche – terminologie
 - výzkum vlivu přírodního prostředí na náboženství

Historie – 19. a 20 st.

- vliv náboženství na sociální a ekonomické struktury (Max Weber)
- oddělení geografie náboženství a religionistiky (C. Troll)
- geografie kultury (P. Fickeler)
- vztah náboženství a krajiny (Isaac)
- koncepce „náboženské“ a „ryze náboženské“ geografie náboženství (Sopher)

Současnost

- Německo
 - M. Büttner – sociální geografie - bochumský model
- USA – specializovaná skupina pro geografii náboženství
- Polsko – A. Jackowski – geografie poutí
- Slovensko – R. Matlovič, A. Kovács, V. Ira
- Česká republika

Vymezení pojmů

- teologická geografie
- církevní geografie
- biblická geografie
- geosofie (vývoj geografických poznatků a představ) X geoteologie
- antropogeografie
- pojem „náboženská geografie“
X „geografie náboženství“
(Isaac, 1965; Stump, 1986)

náboženská geografie

- úloha náboženství při formování lidské percepce světa a pozice člověka v jeho vesmíru
- úlohy teologie a kosmologie při interpretaci vesmíru
- role náboženství v lidském vnímání světa

geografie náboženství

- klade důraz na sociální, kulturní a environmentální vazby a účinky náboženství
- objasňuje vztahy s prvky FG a SEG
- vztahy mezi různými činnostmi člověka

geografie náboženství

definice:

Geografie náboženství je vědní disciplína zkoumající prostorové aspekty náboženských systémů a vzájemné interakce mezi těmito systémy a geografickou sférou.

(Matlovič)

postavení mezi ostatními vědami a obory

- religionistické hledisko
 - struktura – doktrína, kult, organizace
 - klasifikace
 - geografie náboženského vyznání
 - geografie náboženské krajiny
 - geografie svatých center a poutí
 - ...

postavení mezi ostatními vědami a obory

- geografické hledisko
 - topografie – geografické rozmístění
 - přírodní prostředí
 - demografie – struktura obyvatel a osídlení

1.	Křesťanství	2 100 000 000
2.	Islám	1 300 000 000
3.	Sekularismus (bez vyznání, ateismus)	1 100 000 000
4.	Hinduismus	900 000 000
5.	Tradiční čínské náboženství	394 000 000
6.	Buddhismus	376 000 000
7.	Domorodá animistická náboženství	300 000 000
8.	Africká tradiční a diasporická náboženství	100 000 000
9.	Sikhismus	23 000 000
10.	Juche	19 000 000
11.	Spiritismus	15 000 000
12.	Židovství	14 000 000
13.	Baha'i	7 000 000
14.	Džinismus	4 200 000
15.	Šintoismus	4 000 000
16.	Cao Dai	4 000 000
17.	Zoroastrismus	2 600 000
18.	Tenrikyo	2 000 000
19.	Neopohanství	1 000 000
20.	Unitářství	800 000
21.	Rastafarismus	600 000
22.	Scientologie	500 000

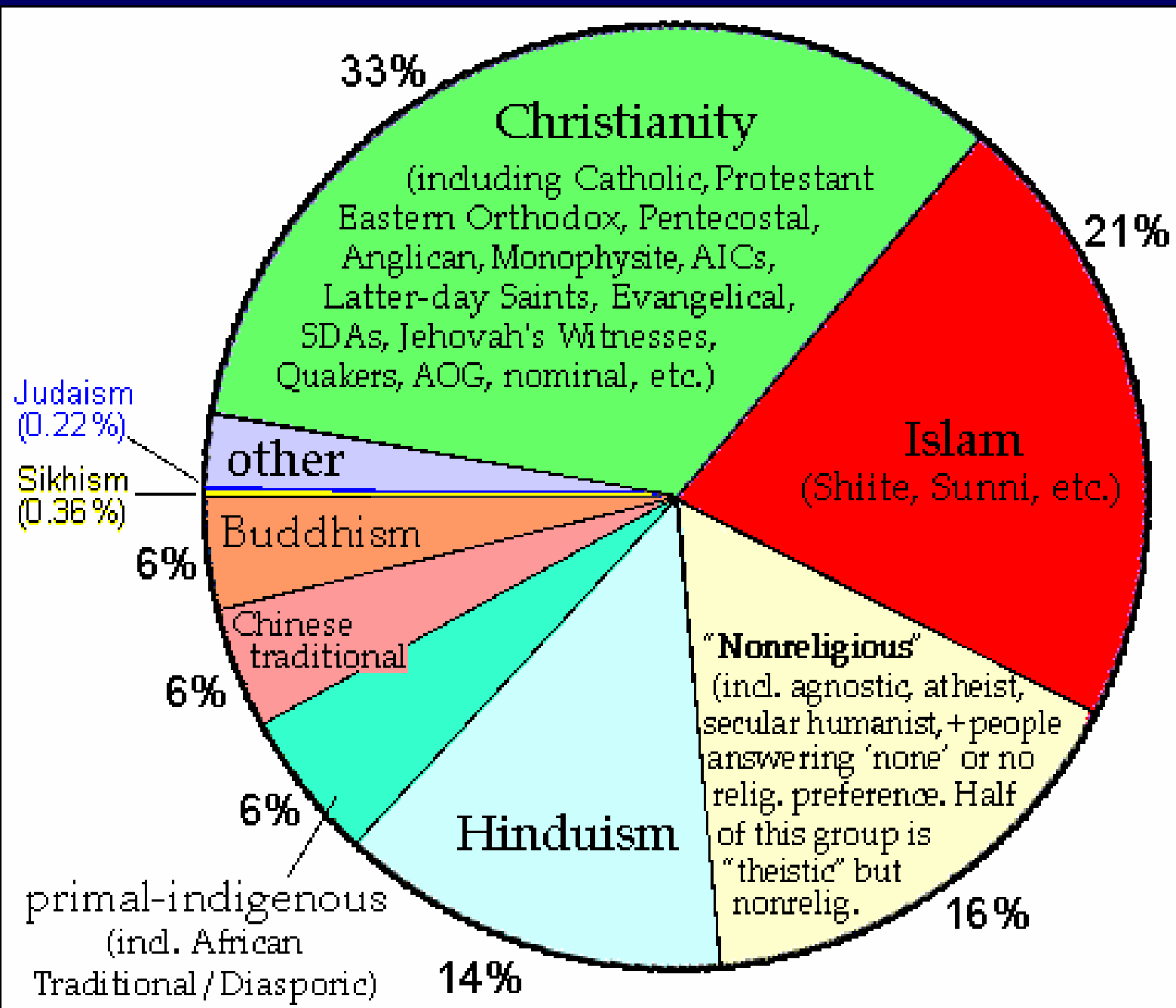
Počet věřících ve světě (2005)

www.adherents.com

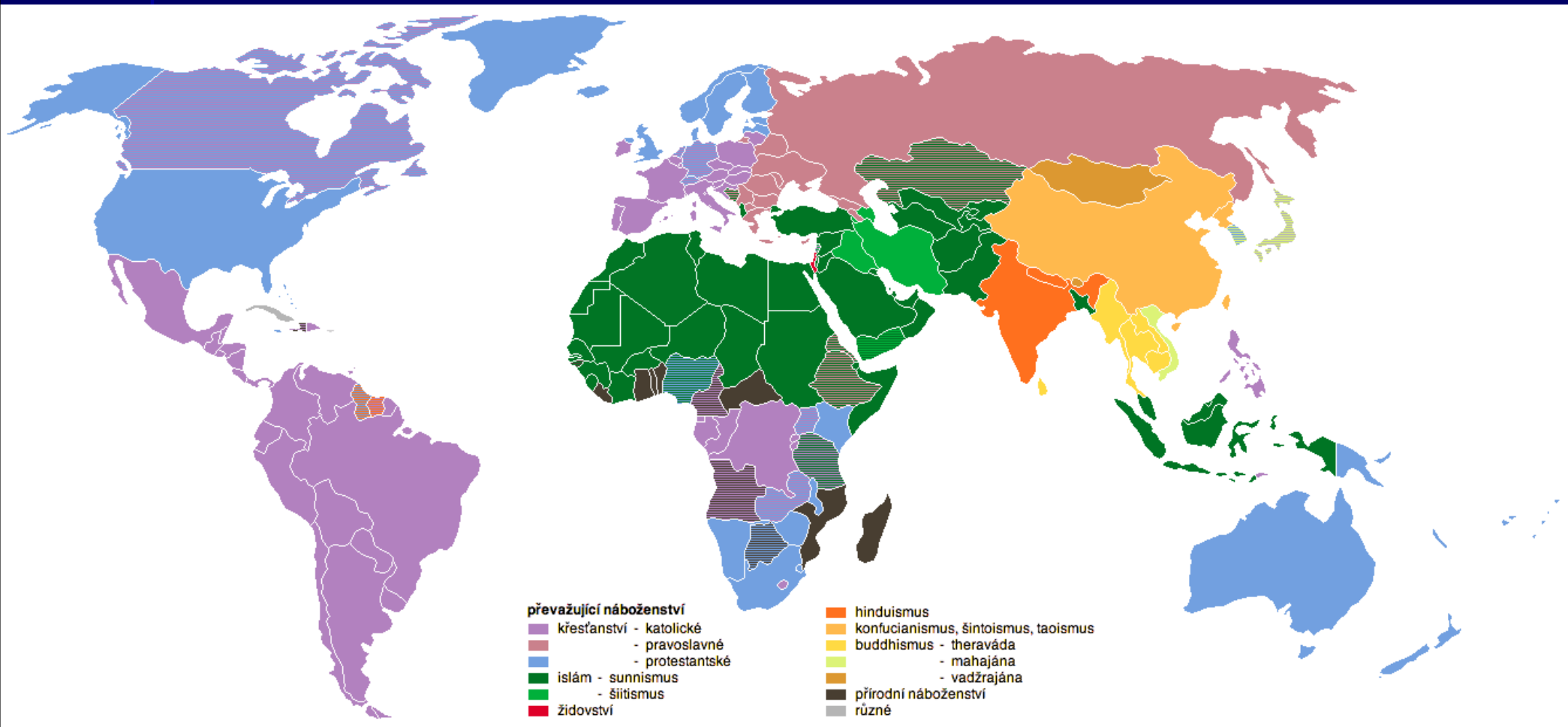
www.cia.gov/redirects/factbook/redirect.html

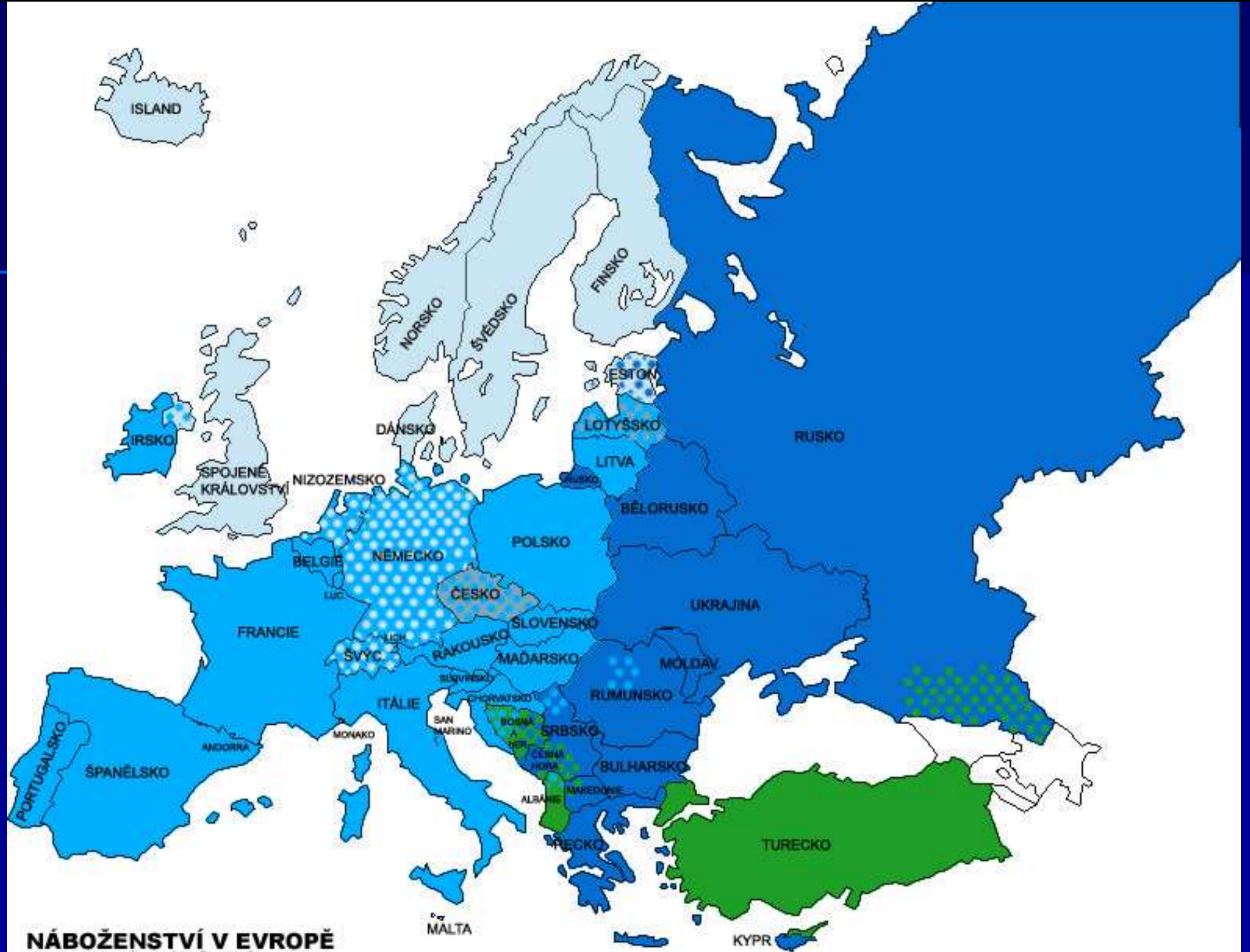
www.czso.cz

www.wikipedia.cz

NOTE: Total adds up to more than 100% due to rounding and because upper bound estimates were used for each group.

NÁBOŽENSTVÍ V EVROPĚ
DLE MAJORITNÍCH NÁBOŽENSKÝCH SKUPIN

- katolíci
- evangelíci
- pravoslavní
- muslimové
- ateisté

postavení mezi ostatními vědami a obory

- geografické hledisko
 - sociologie a ekonomie - hospodářství
 - zemědělství – využívání určitých druhů plodin a zvířat
 - životní styl a kultura jednotlivých míst
 - politika

DOTAZY???